No. 78 · 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Dingsdag April.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 30sten Maart.

De [illegible] nog tot geen einde gekomen. Na de weigering van den maarschalk Soult, om weder met den heer *Thiers* in eene combinatie te treden, heeft men nieuwe schikkingen zoeken te treffen om de volgende personen bijeen te voegen: de maarschalk *Soult* met het presidentschap en de portefeuille van oorlog; de heer *de Broglie*, als minister van buitenlandsche zaken; de heer *Passy*, minister van finantiën; de heer *Sauzet*, minister van justitie; de vice-admiraal *Duperré*, minister van marine; de heer *Duchâtel*, minister van openbare werken en koophandel; de heer *Teste* of *Cunin Gridaine*, minister van het openbaar onderwijs; door sommigen werd bij deze namen ook nog de heer *Dufaure* genoemd. Dat eene combinatie van deze zeer uiteenloopende personen weder te niet zou gaan, werd reeds gisteren voorzien. De moeijelijkheid schijnt thans van de zijde der vrienden des heeren *Thiers* te zijn gekomen, die verklaard hadden, dat zij de met den laatstgenoemden aangegane verbindtenissen niet konden breken. Men heeft daarop een nieuw middel beproefd. De heer *Thiers* werd gisteren morgen op de Tuilerien ontboden en hem daar door den koning het voorstel gedaan, dat hij, om de ontworpen ministeriele combinatie mogelijk te maken, een buitenlandsch gezantschap en wel dat te Londen aannam. De heer *Thiers* had, volgens den *Nouvelliste* en den *Messager* geantwoord, dat er geene verbindtenissen tusschen hem en zijne vrienden bestond; dat, zoo dezen zich echter jegens hem gebonden hielden, hij hun volkomene vrijheid van handelen gaf, dat hij des noods bereid was om de aangebodene betrekking te aanvaarden, wanneer daardoor een einde aan de tegenwoordige crisis werd gemaakt, hoezeer die betrekking streed met hetgeen hij persoonlijk wenschte; maar dat hij vooraf zijne vrienden [illegible] [illegible] niet [illegible] dit voorstel in de conferentie-zaal der kamer bekend geworden is, heeft een aantal aldaar vereenigde gedeputeerden van de linker zijde en van het linker centrum zich naar den heer *Thiers* begeven en ten sterkste bij hem aangehouden, om zijne tegenwoordige betrekking en zijne plaats in de kamer niet te laten varen.

Volgens den *Nouvelliste* waren voorts gisteren morgen de heeren *Passy*, *Sauzet* en *Dufaure* bij den heer *Dupin* bijeen geweest en hadden daar verklaard, dat zij tot geene combinatie wilden behooren, waarvan de heer *Thiers* geen deel uitmaakte; terwijl gisteren avond algemeen de spraak was, dat de jongste, hierboven vermelde combinatie *Soult-Broglie-Passy* weder was opgegeven.

Met de ministeriele crisis is men dus weder even ver als voor eenige dagen. Intusschen nadert de 4de April, zoodat men zich welden in de treurige noodzakelijkheid zal kunnen bevinden om de kamer andermaal te prorogeren.

In de gewone correspondentie leest men heden: » De heeren [illegible] hebben sedert het begin der crisis steeds als bemiddelaars [illegible] tusschen den koning en de lieden die als kandidaten van de onderscheidene partijen aangeduid werden; maar het schijnt, dat de heer *Soult* gisteren verklaard heeft dat hij na al zijne gedane vruchtelooze pogingen, de zaken zoo moede was geworden, dat hij besloten was om verder buiten alle ministeriele onderhandelingen te blijven. Van den anderen kant heeft de heer *de Broglie* nog niet toegegeven aan het aanhouden des konings, om de portefeuille van buitenlandsche zaken met het presidentschap van den raad op zich te nemen. Eenige pogingen zijn bij den maarschalk *Gérard* gedaan, die zich weinig gezind getoond heeft, om met de doctrinairen en de voorstanders van den heer *Molé* in een ministerie te treden."

— Heden morgen zijn de heeren *Thiers* en *Soult* op hetzelfde uur op de Tuilerien ontboden. Men zeide dat de koning eene nieuwe poging wilde doen, om den maarschalk over te halen om den heer *Thiers* tot ambtgenoot aan te nemen, en ten drie ure, heden middag, verspreidde men het gerucht, dat de koning in zijne poging zou geslaagd zijn; dat er nu eene nieuwe combinatie uit het linker centrum zou gevormd worden.

— Men zegt dat de koning zeer ter neder geslagen is, met ongeduld verlangende, dat er weder een ministerie gevormd zij. Sommige bladen hebben vermeld, dat de koning een aanval van koorts gehad heeft, doch dit schijnt onwaar.

— Door eenige bladen werd voor eenige dagen vermeld, dat er stukken geschut in sommige der kasernen van de hoofdstad waren gebragt. De *Moniteur parisien* heeft die geruchten sedert tegengesproken; niet te min komt het legitimistisch dagblad *la France* daarop heden terug, bewerende dat er den 27sten des avonds drie twaalfponders in de kaserne van de voorstad Saint-Martin gebragt zijn. Men houdt dit berigt echter slechts met oogmerk vermeld, om ongerustheid te verwekken.

— Nog dagelijks heeft er een drukke koerierwissel tusschen de Tuilerien en het bewind te Brussel plaats.

— De bijzondere tijdingen die men hier uit Londen ontvangt, doen voorzien, dat eene aanstaande verandering van het tegenwoordig kabinet aldaar op handen is.

— De reis van den koning naar Fontainebleau is naar men zegt tot het laatst van April uitgesteld, wanneer koning *Leopold* zich ook derwaarts zou begeven.

— Berigten uit Madrid tot den 23sten dezer spreken van eene plegtige audientie, die al de ministers, met uitzondering van den president, *Perez de Castro*, die ziekelijk schijnt, bij de koningin gehad hadden. Allerlei geruchten hadden zich daarop verbreid, van welke men voor het naaste hield, de aanstaande ontbinding van de cortes.

Te Madrid sprak men veel van de ontvlugting des generaals *Cordova*. Het gouvernement had hem belast zich naar Valladolid te begeven, om aldaar te regt te staan. Op weg derwaarts tot Badajoz gekomen, had hij zich, onder den schijn van een' togt te paard te doen, langzaam van de stad verwijderd en vervolgens met spoed zich over Jelva op portugeesch grondgebied en van daar naar Lissabon begeven. Het Madridsch bewind zou zijne uitlevering vorderen, maar het was te denken, dat de generaal reeds veel verder zou zijn, wanneer het aanzoek daartoe te Lissabon was gekomen.

— Uit Bayonne schrijft men van den 25sten Maart:

Te Tolosa heeft men den 23sten uit de rapporten van den graaf van Morella (*Cabrera*) vernomen, dat hij de karlisten in twee gevechten te la Jesa en te Altoya geslagen heeft. *Zariateguy*, *Vargas* en *Elio* zijn te Tolosa bij den Pretendent aangekomen. De pater *Gijrillus* arbeidt dagelijks eenige uren met don *Carlos*. De jonge lieden van de valleijen van Isarbe en Echarrio zijn te Estella onder de karlistische vaandels geroepen. Op bevel van *Maroto* houdt het 5de bataillon van Navarre Allo, eene plaats voorwaarts van Estella gelegen, bezet; het 11de van Navarre houdt de linie aan de grenzen bezet. *Maroto* heeft Estella nog niet verlaten, waar hij door eene ernstige ongesteldheid genoodzaakt was te blijven.

— Ter beurze heerschte veel drukte met de aanstaande verrekening. Omtrent de ministeriele kwestie wist men er niets nader. De notering was heden (30 *Maart*) 5 pCt. 109,15; 3 pCt. 80,05; Nap. r. 100,50; Sp. Ardoin 20 drie achtste; Rom. L. 102; Portugal 22.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 1sten April.

Uit 's Gravenhage schrijft men van gisteren:

» Z. M. de koning, alsmede HH. KK. HH. de prins van Oranje, prins en prinses *Frederik* der Nederlanden en de drie [illegible] zonen van Z. K. H. den kroonprins, hebben heden morgen het Heilige Avondmaal, onder het gehoor van den weleerwaarden [illegible] predikant *Ruitenschild*, en des namiddags de dankzegging onder het gehoor van den weleerwaarden heer predikant [illegible] bijgewoond, na alvorens vrijdag [illegible]

gebeden van den weleerwaarden predikant *Rozenboom*, te zijn geweest.

» Heden middag is Z. Keiz. H. den grootvorst-troonopvolger van Rusland, in deze residentie aangekomen. Verschillende leden van het koninklijk gezin waren den vorst een eind wegs te gemoet gegaan. Z. Keiz. H. was door een talrijk gevolg voorafgegaan en vergezeld. Hoogstdezelve heeft aan het paleis van den troonopvolger, zijnen intrek genomen. Te zijner eere, was de wacht voor het paleis des prinsen *van Oranje*, verdubbeld.

— Uit Nijmegen wordt van vrijdag ll. gemeld, dat de komst aldaar van Z. K. H. den grootvorst troonopvolger van Rusland een dag vertraagd was en Hoogstdezelve eerst zaturdag van Dusseldorf gewacht werd. De russische gezant, baron *van Maltitz*, was den nacht te voren uit 's Hage te Nijmegen aangekomen en vrijdag namiddag naar Kleef vertrokken, om er den grootvorst te ontvangen. Te Nijmegen werd ook verwacht de kolonel-adjudant des konings, baron *van Omphal*. De grootvorst zou onder het lossen van het geschut te Nijmegen binnen komen.

— Te Utrecht zijn gisteren morgen eenige rijtuigen met goederen van Z. K. H. den grootvorst doorgekomen. Hoogstdezelve is van Nijmegen op de stoomboot gegaan, om zich over Rotterdam naar 's Hage te begeven. In 's vorsten gevolg bevinden zich de graaf *Orloff*, de luitenant-generaal *van Kaveline*, aide-de-camp van den keizer, de staatsraad *von Joukowskij*, de kolonels aide-de-camp prins *Dolgorucki*, baron *Lieven* en *Koutousowitsch*, de staatsraad *Jenikhine*, de kamerheer *von Tolstoy*, de luitenants der garde, prins *Barcatinsky*, *Patkul*, *Adlerberg*, enz.

— Naar men verneemt heeft het Z. M. behaagd, om voor eene som van ƒ 400,000 deel te nemen in het daarstellen van eene machinale vlasspinnerij, onder bestuur van den heer *H. M. E. Cohen*, van Baarn, te Apeldoorn. — Ook heeft Z. M. autorisatie verleend tot het in werking brengen der onlangs te Utrecht opgerigte zoölogische societeit, welke belangrijke inrigting aan den ijver van den hoogleeraar *van Lidth de Jeude* te danken is.

— In de *Nijmeegsche Courant* leest men nog het volgende:

» De menigvuldige verkeerde berigten, door onderscheidene dagbladen, omtrent de treurige gebeurtenissen te Cleve, vermeld, maken het noodzakelijk, dat wij, bij het artikel in ons vorig nummer te vinden, nog het volgende voegen:

» Een, door den heer *C. Simons*, commissaris van Policie te Cleve, geschreven dramatisch werkje: *Luther*, in het vorige jaar gedrukt door *Folkenberg* te Barmen, in hetwelk op eene ergerlijke wijze, de R. katholijke godsdienst moet aangerand zijn, gaf aanleiding, dat de heer kapellaan *Laurenzen* op Zaturdag ll. daarover van den kansel, het woord voerde. Ten gevolge hiervan, ontstond er op ll. Zondag onder vele leden der R. C. gemeente een dof gemor, en 's avonds, ten 8 ure verzamelden zich, op de hoeken der straten reeds eenige menschen. Omstreeks 10 uren, vereenigden zich deze hoopjes op de groote Markt, onder welke, men, ook eene menigte dorpelingen uit den omtrek, opmerkte. Eenige vrouwen schenen daarbij den boventoon te voeren, trokken voorop en werden spoedig door de overigen gevolgd. Men begaf zich naar de woning van den commissaris van policie, doch hem niet vindende, zocht men hem elders, tot dat hij zich eindelijk, in de Haagsche straat, onder het volk vertoonde. De woede tegen hem was grenzenloos, zoo dat hij in het huis van den verwer *Büning* vlugtte, in hetwelk spoedig de vensterglazen werden ingeworpen. Zonder de verdediging van sommige burgers, zouden men dit huis hebben vernield. De heer *Simons* vond echter middel zich aan de woede des volks te onttrekken. De boekverkooper *Cohen*, die men zeide, dit werkje te hebben uitgegeven of althans verkocht, moest vervolgens ook het ongenoegen des volks ondervinden, en ook bij hem werden glazen ingeworpen. Toen verspreidde zich onder de menigte, het leugenachtig berigt, dat de kapellaan *Laurenzen* gearresteerd was, waarop de hoop zich, onder allerlei oproerige leuzen, naar de Protestantsche kerken en de huizen der Protestantsche leeraren begaf en aldaar, en in eenige andere particuliere huizen, de glazen inwierp. Des morgens ten drie ure nam deze dolzinnige beweging een einde.

» Des maandags morgens, liet de burgemeester afkondigen, dat geene drie personen op straat te zamen zouden geduld worden, en dat zij, die zich hieraan niet stoorden, zouden gearresteerd worden. De schutter-vereeniging (Schützen-Verein), werd door het bestuur opgeroepen, om de rust te bewaren, die men zeide, dat men verder wilde verstooren. Gelukkig vermogt het vertoon der geladen bukssen van 150 hunner, zooveel ontzag op het gemeen, dat hetzelve alle boos opzet liet varen. De toegangen tot de stad werden door wachten der Schützen bewaakt, en alle verdachte vreemdelingen werden teruggewezen, of bij weigering, op het slot gebragt, zoodat er Maandag niets bijzonders voorviel. Dingsdag rukten eene kompagnie infanterie en 20 huzaren binnen de stad. Tegen den avond werden de eerste arrestatien gedaan. Dertien personen werden uit de huizen gehaald en 19 op straat gevangen genomen, waarvan er weder 4 zijn ontslagen. De arrestatien worden, zoo binnen als buiten de stad voortgezet.

» Eene commissie is te zamengesteld, om de zaak te onderzoeken, terwijl de regerings-president *von Spiegel* uit Dusseldorf, te Cleve is aangekomen. Thans is alles rustig."

Het Journal van Luxemburg van den 27sten ll. behelst een koninklijk rescript van den koning-groothertog aan den luitenant-generaal, president der gouvernements-commissie te Luxemburg gerigt, in antwoord op een adres der stedelijke regering aan Z. M den 6den Maart ll. gezonden, waarin de wenschen der Luxemburgers aan den koning groothertog werden opgedragen. Dit rescript luidt als volgt:

» De stedelijke regering heeft, in afwachting van de aanstaande herstelling der wettige orde van zaken in het groothertogdom, ons de gevoelens uitgedrukt met welke zij al de bewoners der stad jegens ons gezind gebleven.

» Wij hebben met tevredenheid in haar adres de daarin vervatte verzekering gezien van hun vertrouwen en hunne gehechtheid; en wij kunnen op geen zekerder wijze dezelve beantwoorden, dan door bestendig onze aandacht gevestigd te houden op het welzijn der stad en door onze zorgen te besteden om hetzelve te verzekeren.

» Onze gevoelens te dezen opzigte zijn nog dezelfde als die wij hebben te kennen gegeven, bij onze proclamatie van den 19den Februarij 1831, en het zal ons ten genoegen strekken, om de stad daarvan het bewijs te geven, zoodra het oogenblik zal gekomen zijn om het met vrucht te doen.

» Wij hopen dat onze geëerde Luxemburgers met standvastige getrouwheid den verderen loop der omstandigheden zullen afwachten, en verlangen dien ten gevolge, dat gij aan den stedelijken raad het voorafgaande zult bekend maken."

's Hage den 12den Maart 1839.

(get.) *Willem*.

Volgens den brusselschen *Independant* zou de bekende duitsche woelgeest *Rauschenplatt* zich dezer dagen te Arlon hebben vertoond. Reeds voor eenige weken, toen men te Brussel ernstig bevreesd was voor aanslagen van de zoogenaamde democratische propaganda, werd door een Brusselsch blad de tegenwoordigheid van dien persoon in Belgie aangekondigd, zeker met oogmerk gekomen, om op het gelegen oogenblik ijverig mede te werken in het belang der republikeinsche partij. De administrateur van de openbare veiligheid te Brussel had een mandaat afgegeven, om *Rauschenplatt* in verzekerde bewaring te stellen, maar deze zou ... tijde ontweken zijn.

— Een detachement van 150 ... artilleristen heeft reeds een paar dagen Antwerpen verlaten, om naar hunne haardsteden terug te keeren. Ook het 13de regiment der reserve ... zal met den 1sten April weder ontbonden worden en de manschappen huiswaarts keeren.

— De vrienden van den vrede in Belgie zien thans dagelijks met verlangen de uitvaardiging van de wet te gemoet, waarbij Belgie verklaart tot de besluiten der conferentie toe te treden.

Z. K. H. de russische grootvorst troonopvolger is in den namiddag van den 27sten, op de met vlaggen en wimpelen versierde stoomboot, *de graaf van Parijs*, van Biberich te Coblentz aangekomen en aan het *hotel Bellevue* afgestapt. Onmiddelijk na zijne aankomst kwamen de onderscheidene autoriteiten Z. K. H. hunne opwachting maken. Later nam de Grootvorst onder begeleide van den kommandant-generaal *von Borstell* en met zijn gevolg, enz. de vestingwerken in oogenschouw. Den 28sten zou er eene groote parade voor den grootvorst gehouden worden.

— Volgens een berigt in de *Wurzburger Zeitung*, uit het Oost-pruissische, zou er eene geregtelijke vervolging tegen den bisschop van Culm ingesteld zijn, ter zake zijner onoegefelijkheid omtrent de gemengde huwelijken.

— Te Milaan is den 17den dezer de Aartshertog *Maximiliaan*, jongste zoon van Z. K. H. den Aartshertog onderkoning van Italie ten gevolge van naar binnen geslagen mazelen overleden.

— Te Alexandrie had men den 8sten maart, tijdingen van *Mehemed-ali* uit Fazoglia tot den 19den Januarij. De onderkoning was voornemens naar Egypte terug te keeren, nadat hij nog eenige uitstappen naar de punten die gezegd werden goudmijnen te bevatten, gemaakt had. — Uit Syrie luiden de berigten zeer geruststellend. Het jongst in Horan uitgebroken oproer was door den zoon van Emir *Beschir*, welken *Ibrahim*-pacha met 4000 Druzen tegen de opstandelingen had laten optrekken, nog altijd in deszelfs kiem gestikt. Het egyptische leger in Syrie, hetwelk 120,000 man en 144 veldstukken telde, werd weder met twee regimenten infanterie en twee veldbatterijen versterkt. Een deel daarvan was reeds van Alexandrie te Scheep naar Syrie overgevoerd; het andere zou over land derwaarts trekken.